

analyzed, its staff is established, scientists and practicing teachers who were involved in the development of methods of conducting excursions during this period are identified. The process of evolution of the unit is shown – from the introduction of separate positions of excursion specialists to the creation of a special division within the department. The main directions of work of the excursion department are defined – collection of information on the state of excursion work in the field and excursion natural and historical objects (through a special questionnaire), development of excursion routes and programs for students and adults, preparation of guides and advisers for organizing and conducting excursion work, creation of an excursion base (shelter) in Kyiv, training of excursion leaders. Approaches to the classification of educational excursions have been established. The active position of the Ministry as a whole and the Department of Extracurricular Education and Preschool Education on the introduction of excursions in the educational process is shown. The activities of the Ministry and its units to assist in organizing and conducting excursions of students of schools and gymnasiums, in particular to Kyiv and Kanev, are covered. The main problems faced by the development of educational tourism in Ukraine during this period have been identified. It is established that despite the difficulties of the war period, in a number of educational institutions excursions with the support of the Ministry were introduced into the educational process.

Key words: excursion, educational tourism, Ministry of Education, Ukrainian People's Republic.

УДК 378, 355

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2022.89.24>

Пащук Ю. М., Гавришків О. Б.

ОЦІНЮВАННЯ МОТИВАЦІЇ ВІЙСЬКОВИХ КУРСАНТІВ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

З початком нинішньої повномасштабної війни, що розв'язала і веде Росія проти України, необхідність удосконалення мовної підготовки курсантів вищих військових навчальних закладів Збройних Сил України не тільки не зменшилася, а й навпаки зростає. Насамперед, підвищення рівня володіння майбутніми офіцерами англійської мови є нагальною потребою у neodмінній реалізації євроінтеграційних прагнень України та досягнення взаємосумісності з країнами-членами Північноатлантичного Альянсу для забезпечення національної безпеки України. На сьогодні українські війська (сили) фактично вже у рамках російсько-української війни впроваджують відповідні підходи і стандарти НАТО, масово переводяться з радянського та пострадянського на сучасне озброєння і військову техніку, що використовується у державах Північноатлантичного Альянсу. Частина особового складу Збройних Сил України проходить інтенсивну підготовку та навчання за кордоном у країнах-членах НАТО та їх партнерах.

На практиці досі існують серйозні протиріччя між вимогами до володіння курсантами іноземною (англійською) мовою та досягнутим рівнем мовленнєвої компетентності для значної кількості випускників вищих військових навчальних закладів Збройних Сил України. Для якісного і своєчасного виконання цільових завдань із мовної підготовки курсантів однією з ключових проблем є недостатній рівень умотивованості майбутніх офіцерів у вивченні іноземних мов.

У статті за результатами проведеного опитування серед курсантів низки українських вищих військових навчальних закладів здійснено аналіз їх мотивації до вивчення іноземних мов. З урахуванням передового досвіду організації мовної підготовки у вітчизняних і зарубіжних військових навчальних закладах розроблено рекомендації щодо реалізації завдань із подальшого покращення мовленнєвої компетентності військових курсантів на основі підвищення їх умотивованості в опануванні іноземними мовами.

Результати вищезазначеного дослідження мають важливе практичне значення для забезпечення досягнення майбутніми військовими офіцерами визначених рівнів мовної підготовки.

Ключові слова: курсант, вищий військовий навчальний заклад, мовна підготовка, іноземна мова, мотивація, Збройні Сили України.

На сьогодні, в умовах повномасштабної війни, що розв'язала Російська Федерація проти нашої держави та її народу, у Збройних Силах України (ЗСУ) не змінилася стратегічна мета – забезпечити швидке нарощування якнайбільшої чисельності особового складу, що володіє іноземними мовами (ІМ), насамперед англійською мовою, на рівні не нижче ніж СМР 2 (“Функціональний”) згідно зі стандартом НАТО STANAG 6001 [1, с. 1-5; 2, с. 1-3]. Навпаки, триваюча збройна агресія Росії проти України все більше впливає на посилення важливості мовної підготовки (МП) у ЗСУ, спрямованої на забезпечення цільових рівнів володіння ІМ особовим складом. Перш за все, у сучасних умовах зростає потреба у досягненні одного із фундаментальних національних безпекових інтересів нашої держави – набуття повноправного членства в Північноатлантичному Альянсі [1, с. 1; 2, с. 1-2]. У цьому контексті ключовою метою є здобування належної взаємосумісності ЗСУ з військовими формуваннями держав-членів НАТО впровадження політики, стандартів та організаційної культури НАТО в діяльність українських військ (сил) [1, с. 1-2].

Відповідно до зростаючої економічної та військової допомоги західних партнерів, зокрема збільшення ними поставок до України сучасного озброєння та військової техніки (ОВТ), організації та проведенні

бойової підготовки українських військ (сил) за кордоном, посилюється значення володіння на високому рівні особовим складом ЗСУ іноземними мовами, насамперед, англійською. Важливість опанування військовослужбовцями іноземних мов істотно зростає з отриманням Україною 23 червня 2022 року статусу країни кандидата на вступ до Європейського Союзу, поглибленням курсу нашої держави з подальшої інтеграції в європейський політичний, економічний, безпековий і правовий простір.

Вищенаведені чинники визначають нагальну потребу покращення функціонування МП курсантів вищих військових навчальних закладів (ВВНЗ), що не може бути досягнуто без належної мотивації майбутніх офіцерів ЗСУ до вивчення іноземних мов. Результати соціологічного дослідження, проведеного науковцями Національної академії сухопутних військ (НАСВ), свідчать про низький рівень мотивації чималої кількості курсантів ВВНЗ до вивчення ІМ і, таким чином, формують важливе науково-практичне завдання [3].

Вирішенню вищезазначеної проблеми присвячено низку наукових публікацій, авторами яких, зокрема, є В. Богуцький [4], Л. Захарова та П. Черник [5], Н. Калинюк і О. Лемешко [6], О. Колмикова [7], А. Котковець [8], Н. Нечипорук і Ю. Супрунчук [9], Ю. Швечкова [10], О. Щерба і В. Желіско [11], Н. Щоголева [12] та інші.

Так, В. Богуцький у дослідженні [4] аналізує шляхи підвищення мотивації курсантів до вивчення англійської мови і розділяє мотивацію на зовнішню, яка включає “соціальну мотивацію та мотивацію, пов’язану з перспективами розвитку особистості”, та внутрішню мотивацію, “що визначається комунікативною мотивацією і мотивацією, спричиненою переважно навчальною діяльністю”.

Л. Захарова та П. Черник у роботі [5] розглядають основні аспекти мотивації МП курсантів та виокремлюють основні чинники, що формують мотивацію до вивчення ІМ, здійснюють їхній кількісний і якісний аналіз. Автори окреслюють можливі шляхи педагогічного впливу на формування мотивації з метою оптимізації вивчення курсантами англійської мови.

Н. Калинюк і О. Лемешко у статті [6] вивчають проблему розвитку навчальної мотивації у майбутніх офіцерів до вивчення іноземних мов. Вчені використовують поняття “мотивація – система мотивів, яка спонукає людину до конкретних форм діяльності або поведінки” та поняття “навчальна мотивація – ієрархічна система внутрішніх і зовнішніх мотивів навчання”, визначають фактори, чинники і шляхи підвищення мотивації курсантів до вивчення іноземних мов.

У статті [7] дослідник О. Колмикова виокремлює ключові засоби мотивації курсантів до вивчення англійської мови за професійним спрямуванням. Автор визначає поняття “мотивація”, її типи (внутрішня та зовнішня), а також шляхи створення мотиваційного середовища під час навчальних занять з використанням “підтримуючих стратегій”, доброзичливої та комфортної атмосфери. У роботі підкреслюється, що мотивація – це динамічний, циклічний процес з необхідністю постійної підтримки інтересу майбутніх офіцерів до навчання іноземним мовам.

А. Котковець у науковій роботі [8] досліджує застосування інтегрованого підходу до вивчення ІМ майбутніми військовими офіцерами. Автор визначає поняття інтеграції, координації та міжпредметних зв’язків, розглядає ступені інтеграції та переваги інтегрованого підходу до МП з метою підвищення мотивації курсантів до вивчення іноземних мов.

У статті [9] науковці Н. Нечипорук і Ю. Супрунчук визначають основні аспекти мотивації спеціальної МП майбутніх офіцерів, а також мотиваційні ресурси формування їх професійної іншомовної компетентності.

Ю. Швечкова у роботі [10] досліджує ефективність проведення навчальних занять із застосуванням різних форм та засобів вивчення ІМ курсантами нефілологічних спеціальностей з метою підвищення внутрішньої мотивації майбутніх офіцерів до навчання іноземним мовам.

У науковій статті [11] О. Щерба і В. Желіско аналізують дієвість впровадження інтенсивного методу вивчення ІМ для курсантів ВВНЗ, зокрема, для вирішення проблемних питань щодо підвищення мотивації курсантів ВВНЗ до вивчення англійської мови.

Дослідник Н. Щоголева у роботі [12] вивчає ключові питання покращення МП майбутніх військових фахівців та спроможності мотиваційних ресурсів навчальної діяльності для підвищення мовленнєвих компетенцій курсантів, обґрунтовує актуальність використання творчих, інтерактивних, проєктивних та інноваційних методик.

Підсумовуючи вищенаведене, варто зазначити, що в складних умовах сьогодення, які, насамперед, пов’язані з триваючою російсько-українською війною, науково-практичне завдання з вирішення однієї з ключових проблем удосконалення МП курсантів ВВНЗ, а саме підвищення їх мотивації до вивчення ІМ, залишається надзвичайно актуальним. У цьому контексті важливо дослідити реальний стан умотивованості майбутніх офіцерів у вивченні іноземних мов і на основі проведеного аналізу розробити відповідні рекомендації.

Мета статті – проаналізувати мотивацію військових курсантів до вивчення іноземних мов та розробити рекомендації щодо реалізації завдань із подальшого покращення мовної підготовки військових курсантів на основі підвищення їх умотивованості до удосконалення мовленнєвої компетентності.

Нині, в умовах триваючої російсько-української війни, зберігається необхідність володіння курсантами ВВНЗ на високому фаховому рівні іноземними мовами, насамперед, англійською. Мовна підготовка, що є неодмінною складовою професійної компетентності офіцерів ЗСУ, розглядається як “важливий фактор реформування та розвитку ЗС України, впровадження євроатлантичних стандартів і досягнення

взаємосумісності зі збройними силами країн-членів і партнерів НАТО” [2, с. 1]. Головними орієнтирами МП курсантів ЗСУ визначено володіння ними іноземною (англійською) мовою після закінчення ВВНЗ щонайменше: до 2024 р. – СМР 1; з 2024 р. до 2025 р. – СМР 1+; з 2025 р. – СМР 2 [1, с. 4].

Однак на сьогоднішній день мовленнєва компетентність значної кількості майбутніх офіцерів не відповідає вищевказаним вимогам і забезпечення виконання цих норм у встановлені терміни є надзвичайно складним завданням [1; 2]. Лише саме збільшення обсягу МП курсантів на 15-20 % не дозволяє вирішити вказану проблему [2, с. 1-7]. Відповідно з результатами дослідження [2, с. 34], щоб забезпечити досягнення випускниками ВВНЗ мовленнєвого рівня СМР 2, їх вступний рівень має бути не нижче СМР 1 або ж щонайменше СМР 0+. Проте на практиці чимала кількість курсантів має нижчий вступний рівень мовленнєвої компетентності. Тому пропонується ввести відповідні зміни у правила прийому до ВВНЗ. Наприклад, проводити обов’язкові вступні іспити з ІМ за вимогами STANAG 6001 для всіх абітурієнтів або ж для визначених категорій вступників. Також доцільним є визначення співвіднесення результатів сертифікатів ЗНО за шкалою стандартизованих мовленнєвих рівнів згідно з вимогами СТАНАГ 6001. Враховуючи різні підходи у розробленні вказаних систем оцінювання мовленнєвої компетентності, це є складне науково-практичне завдання.

На тлі вищевказаної ситуації однією з ключових проблем залишається забезпечення належної мотивації майбутніх офіцерів до вивчення іноземних мов. Відповідно, у квітні-грудні 2021 р. було проведено анкетування курсантів декількох українських ВВНЗ [3, с. 5-7], одним з напрямів якого було оцінювання готовності слухачів до оволодіння ними ІМ [3, с. 18-35]. Для виконання зазначеного завдання за результатами вивчення переваг і недоліків різних видів опитування та методів дослідження було застосовано методіку напівструктурованого опитування [13], а також такі методи: експертно-аналітичного оцінювання; критичного оцінювання; статистики; категоризації; “Матриці пріоритетів”; аналітичний метод аналізу “три в одному” [13].

Респондентами для анкетування було визначено курсантів трьох ВВНЗ України, яким було запропоновано взяти участь у даному опитуванні на добровільній основі з використанням права анонімності. Згідно з розробленим інструментарієм для цього соціологічного дослідження було опитано 1050 осіб, що мали наступні узагальнені дані [3, с. 17-18]:

1) вік: 18–20 років – 59,9%; 21–22 років – 21,3%; 23–25 років – 9,6%; старше 25 років – 9,1%;

2) форма навчання: очна – 98,3%; заочна – 1,7%;

3) рівень попередньої освіти: середня – 75,7%; професійна (професійно-технічна) – 6,5%; вища (перший рівень) – 7,8%.

Результати аналізу проведеного анкетування з виявлення зацікавленості курсантів у МП та важливості вивчення ними ІМ, свідчить про те, що [3, с. 18-20]:

– 825 респондентів (80,6%) вважали, що знання ІМ важливі;

– 162 курсанти (15,6%) зазначали, що знання ІМ неважливі;

– 20 опитаних (2%) стверджували, що такі знання зовсім їм не потрібні.

Крім того, деякі респонденти вважали, що знання ІМ важливі у таких випадках [3, с. 18-20]:

– якщо вони будуть служити у відповідних військах (силах) (2 – 0,2%);

– для отримання Україною повноправного членства у НАТО (1 – 0,1%);

– для ефективної взаємодії у міжнародному середовищі (1 – 0,1%);

– знання ІМ важливі, проте вони не найвищого пріоритету, оскільки на сьогодні більш важливими є знання про тактику бойових, про ОВТ тощо (1 – 0,1%).

Слід зазначити, що серед респондентів, які визнали, що для професійного зростання знання з ІМ є не зовсім важливими або ж взагалі неважливими, становлять чималу групу (17,6%). Такі курсанти відповідно потребують належної уваги керівного складу та науково-педагогічного персоналу (НПП) ВВНЗ для покращення їх обізнаності щодо важливості дієвого вивчення ними іноземних мов для їх професійної підготовки та подальшої діяльності на офіцерських посадах. Вільне володіння ІМ є не лише показником освіченості офіцерів ЗСУ, а й виступає потужним чинником для їх кар’єрного зростання, підвищення ефективності військово-професійної діяльності, перш за все, під час професійної підготовки, імплементації політик і стандартів НАТО, застосування сучасного ОВТ, що поступає від наших західних партнерів.

За результатами опитування щодо інтересу курсантів до вивчення ними навчальних мовних дисциплін у ВВНЗ [3, с. 24]:

– 595 респондентів (58,1%) вважали вивчення ІМ дуже цікавим;

– 310 курсантів (30,2%) визначили навчання ІМ цікавим;

– 99 респондентів (9,6%) стверджували, що МП їм не цікава;

– 1 курсант (0,1%) зазначив, що вивчення ІМ є цікавим, але залежно від теми.

Порівнюючи з іншими даними, високий показник з оцінювання курсантами цікавості у них до навчання ІМ підтверджує тезу про те, що на сьогодні у ВВНЗ реально посилюється увага до покращення науково-методичного та навчально-методичного забезпечення МП курсантів; підвищення професійної компетентності НПП; впровадження інноваційних форм навчання для мотивації навчальної діяльності курсантів [2, с. 8-12; 13, с. 173-174]. Аналіз навчально-методичної діяльності НПП у ВВНЗ дає змогу додатково стверджувати про те, що ключовими чинниками відносно високого рівня цікавості курсантів (88,3%) до вивчення ІМ є постійно зростаюче впровадження НПП передових методичних моделей, сучасних інноваційних (активних)

методів і методологій вивчення ІМ та новітніх інформаційно-комп'ютерних технологій (ІКТ). Це дозволяє інтенсифікувати оволодіння слухачами мовних знань, формувати необхідні мовленнєві вміння і навички, що спрямоване на покращення іншомовного спілкування майбутніх офіцерів, підвищення їх професійної компетентності.

Варто підкреслити, що 5 респондентів (0,5%) вважали іншомовну комунікативну компетентність непотрібною для офіцерів. Інша ж група курсантів (5 – 0,5%) зазначили, що для них найбільш визначальним фактором впливу на їх цікавість до навчальних дисциплін із МП є особистість викладачів, їх вміння створювати роботу, творчу атмосферу, використовувати нестандартні педагогічні методи під час проведення навчальних занять.

Переважає більшість опитаних слухачів (99 – 9,6%), які вказали на те, що вивчення ІМ для них є нецікавим, зазначили, що це головним чином залежить від тем заняття, а також від ефективності (якості) подачі НПП начального матеріалу. Очевидним фактом є те, що одним із основних шляхів у вирішенні даної проблеми є підвищення мотивації викладачів, покращення їх методичної майстерності та професійної компетентності. Викладання ІМ потребує від НПП гнучкості та варіативності у застосуванні різних методів, технологій, підходів і форм навчання з урахуванням, насамперед, підготовки та індивідуально-психологічних особливостей тих, кого навчають. Науково-педагогічні працівники ВВНЗ повинні не тільки досконало володіти сучасними технологіями навчання, але знати за яких умов і обмежень їх застосовувати, розуміти сенс і природу закономірностей, що покладені в основу відповідних методик, методів і прийомів викладання іноземних мов.

Під час проведеного дослідження також було з'ясовано бачення курсантів на вплив знань із ІМ на свою професійну підготовку:

- полегшує комунікацію у міжнародному середовищі (636 – 60,6%);
- дає змогу краще вивчати військові доктрини, настанови та інші нормативні документи НАТО (254 – 24,2%);
- відволікає від вивчення інших військових навчальних дисциплін (104 – 9,9%).

Опитування серед курсантів ВВНЗ також з'ясувало, що для більшості з них (984 – 93,7%) знання з ІМ є надзвичайно важливими, щоб у подальшому бути відібраним та взяти участь у міжнародних операціях з підтримання миру та безпеки у закордонних місцях.

Для окремих респондентів (10 – 0,1%) формування та удосконалення іншомовної мовленнєвої компетенції не було значущим для професійної діяльності. Найімовірніше, якщо не буде позитивних змін у їх мотивації до вивчення ІМ, у таких курсантів у подальшому виникатимуть серйозні труднощі у кар'єрному зростанні, вирішенні військово-професійних завдань, що стосуватимуться необхідності застосування визначених мовленнєвих знань, вмінь і навичок.

Не менш важливим було дізнатися про думку респондентів яким чином знання з ІМ вплине на їх офіцерську кар'єру (службу):

- створять належні умови для проходження навчання (стажування) за кордоном (370 – 36,1%);
- полегшать комунікацію з іноземцями (331 – 32,3%);
- сприятимуть військовій кар'єрі (298 – 29%);
- знання ІМ завжди будуть корисними, навіть у цивільному житті (2 – 0,2%).

Як показує аналіз результатів опитування, респонденти зазначили, що для них основними причинами низького пріоритету МП порівняно з іншими видами підготовки є:

- низький рівень обізнаності про значення та важливість ІМ у їх професійній діяльності;
- певні об'єктивні труднощі для якісного вивчення ІМ, що існують у повсякденній діяльності ВВНЗ (наряди, відрядження, виконання інших повсякденних завдань тощо);
- до викладання мовних навчальних дисциплін залучається, в основному, НПП, що є недостатньо кваліфікований у військовій сфері тощо.

У рамках подолання вищезазначених проблем важливо удосконалювати інтегровану професійну підготовку НПП ВВНЗ, що ґрунтується на комплексному підході і спрямована не тільки на підвищення педагогічної, методичної кваліфікації НПП. Зокрема, науково-педагогічні працівники, що викладають ІМ, мають також мати певний (визначений) мінімум знань про військову справу та професійну діяльність майбутніх офіцерів, постійно покращувати свій рівень інформаційно-комунікаційної компетентності.

Одним з важливих висновків проведеного дослідження є те, що більше чверті опитаних респондентів (28,7%) надають високий пріоритет вивченню навчальних мовних дисциплін порівняно з іншими предметами, що викладаються у ВВНЗ. Проте, тільки 21,4% курсантів готові постійно, важко працювати, збільшувати часові витрати для підвищення своєї мовленнєвої компетентності. Вирішення даної проблеми потребує об'єднання зусиль і має бути постійно у фокусі навчальної діяльності ВВНЗ і не лише для кафедр, що організовують і здійснюють мовну підготовку. Передусім це питання повинно бути також у центрі уваги командного складу факультетів і курсантських підрозділів, що спроможні безпосередньо впливати на підвищення умотивованості курсантів до удосконалення їх мовленнєвої компетентності.

З огляду на стрімкий розвиток ІКТ одним з дієвих способів підвищення мотивації майбутніх офіцерів до вивчення ІМ є широке впровадження змішаної форми аудиторного навчання, використання спеціалізованих

курсів дистанційного вивчення ІМ під час самостійної підготовки та повсякденній діяльності. Це дає змогу розширити спроможності курсантів із доступу до ресурсів навчального віртуального простору, підвищити інтенсивність навчальної діяльності з МП та рівень її індивідуалізації на основі використання синхронних і асинхронних навчальних матеріалів [1-2].

На сьогодні фундаментальною компонентою МП, одним з головних факторів удосконалення мовленнєвої компетентності курсантів, підвищення їх умотивованості у володінні англійською мовою стає функціонування у кожному закладі військової освіти спеціалізованого англійськомовного середовища (САС). Власне таке середовище можна визначити як певний інформаційний простір, що формується у ВВНЗ, і являє собою інтегровану сукупність умов для всебічного забезпечення переважаючого спілкування англійською мовою у військово-професійній сфері з використанням різноманітних форм комунікації [1; 14; 15]. “Перебуваючи у такому просторі, людина змушена адаптуватись до його вимог, щоб її поведінка в цьому середовищі була адекватною” [14, с. 308-309; 15, с. 291].

Крім програмних занять із МП, прикладами функціонування САС є діяльність факультативних курсів з англійської мови, гуртків “Speaking club” із залученням носіїв мови, проведення “Днів застосування англійської мови у повсякденній діяльності”, використання курсантів перекладачами під час військових навчань та підготовки особового складу ЗСУ за кордоном тощо. Також це стосується постійно зростаючого обов’язкового застосування англійської мови під час викладання інших немовних предметів у ВВНЗ: до 2024 року – щонайменше 10% і після 2024 року – щонайменше 20% обсягу кожної навчальної дисципліни.

Висновки. У сьогоднішніх складних воєнно-політичних умовах, пов’язаних із протистоянням збройній агресії Російської Федерації, зберігається необхідність оволодіння майбутніми офіцерами Збройних Сил України іноземними мовами на високому професійному рівні. Для якісного і своєчасного виконання цільових завдань з мовної підготовки курсантів однією з ключових проблем є недостатній рівень умотивованості майбутніх офіцерів у вивченні іноземних мов.

У статті проаналізовано головні результати соціологічного опитування з оцінювання готовності майбутніх військових офіцерів до опанування ними іноземними мовами відповідно до цільових мовленнєвих рівнів. За результатами дослідження та з урахуванням передового досвіду організації мовної підготовки у вітчизняних і зарубіжних військових навчальних закладах розроблено рекомендації щодо реалізації завдань із подальшого покращення мовленнєвої компетентності військових курсантів на основі підвищення їх умотивованості у володінні іноземними мовами.

Використана література:

1. Дорожня карта вдосконалення мовної підготовки у Збройних Силах України (на 2021-2025 роки). URL: https://www.mil.gov.ua/content/education/doroznya_karta_2021.pdf (дата звернення 28.08.2022).
2. Основні засади мовної підготовки особового складу в системі Міністерства оборони України. Вих. документ Міністерства оборони України № 1524/з/84 від 08.08.2019 р. 2019. 34 с.
3. Гавришків О., Пашук Ю. (2021). Робочі матеріали з виконання дослідження “Формування готовності до професійного зростання у майбутніх офіцерів в контексті акмеологічного підходу”. Наказ начальника НАСВ від 18.03.2021 № 169-ОД. Інв. № 164А/2021. 38 с.
4. Богуцький В. (2015). Мотивація вивчення англійської мови курсантами навчальних закладів системи МВС при змішаному навчанні. 30.04.2015. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/7622>.
5. Захарова Л., Черник П. (2012). Структура мотивації до вивчення англійської мови у курсантів вищих військово-навчальних закладів та шляхи її корекції. Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2012. Випуск 31. С. 350–359.
6. Калинюк Н., & Лемешко О. (2022). Розвиток навчальної мотивації курсантів до вивчення ІМ. Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні науки, 28(1), с. 74–89.
7. Колмикова О. (2021). Мотивація як запорука успіху у вивченні англійської мови за професійним спрямуванням. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 36, том 2, 2021 р.
8. Котковець А. (2013). Інтегрований підхід до навчання англійської мови курсантів військових вузів. Науково-практична конференція “Новітні освітні технології”. URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1159>.
9. Нечипорук Н., Супрунчук Ю. (2017). Мотивація як основа формування професійної мовної компетенції майбутніх розвідників ЗСУ. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка. Педагогічні науки. 2017. Вип. 3. С. 116–120.
10. Швечкова Ю. (2021). Шляхи підвищення внутрішньої мотивації курсантів нефілологічних спеціальностей. Актуальні питання гуманітарних наук. Вип 36, том 3, 2021. С. 181–184.
11. Щерба О., Желіско В. (2013). Інтенсивний метод вивчення іноземної мови у вищих військових навчальних закладах України: міф чи реальність? Наукові записки Національного університету „Острозька академія”. Серія „Філологічна” : збірник наукових праць. 2013. Вип. 60. С. 326–328.
12. Щоголева, Н. (2021). Шляхи підвищення мотивації курсантів нефілологічних факультетів до вивчення іноземних мов. Молодий вчений, № 6 (94), с. 184–187. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-6-94-36>.
13. Joint Analysis Handbook. NATO Joint Analysis and Lessons Learned Centre. 4th Edition. February 2016.
14. Коротун О. (2014). Лінгводидактичне середовище як фактор ефективного засвоєння української мови іноземними студентами. Проблеми підготовки сучасного вчителя, 2014. № 9 (Ч. 2). С. 306–313.
15. Наконечна Л. (2021). Мовне середовище як проблема наукового дослідження у контексті підготовки майбутніх учителів до професійної діяльності. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: “педагогіка. Соціальна робота”. 2021. Випуск 1 (48). С. 289–292.

References:

1. Dorozhnyia karta vdoskonalennya movnoyi pidhotovky u Zbroynnykh Sylakh Ukrayiny (na 2021-2025 roky) [Roadmap for improving language training in the Armed Forces of Ukraine (in 2021-2025)]. URL: https://www.mil.gov.ua/content/education/dorozhnyia_karta_2021.pdf (access date 08/28/2022). [in Ukrainian]
2. Osnovni zasady movnoi pidgotovky osobovogo skladu v systemi Ministerstva oborony Ukrainy [The basic principles of language training of personnel in the system of the Ministry of Defense of Ukraine]. Vykhidnyi document Ministerstva oborony Ukrainy, 154/z/84, 8 serpnia 2019 r. [in Ukrainian]
3. Havryshkiv O., Pashchuk Y. (2021). Robochi materialy z vykonannya doslidzhennya "Formuvannya hotovnosti do profesiynoho zrostannya u maybutnikh ofitseriv v konteksti akmeolohichnoho pidkhotu" [Results of the survey "Formation of readiness of the future military officers for professional improvement in the context of the acmeological approach"]. Nakaz nachalnyka NASV vid 18.03.2021 № 169-OD. Inv. № 164A/2021. 38 s. [in Ukrainian]
4. Bohutsky V. (2015). Motyvatsiia vyvchennia anhliys'koyi movy kursantamy navchal'nykh zakladiv systemy MVS pry zmishanomu navchanni. Inshomovna pidhotovka pratsivnykiv OVS ta fakhivtsiv iz prava [Motivation for learning English by cadets of educational institutions of the Ministry of Internal Affairs system during mixed education]. 30.04.2015. URL: <http://elar.naiu.kiev.ua/jspui/handle/123456789/7622>. 5 s. [in Ukrainian]
5. Zakharova L., Chernyk P. (2012). Struktura motyvatsii do vyvchennia angliiskoi movy kursantiv vyshcheyh viiskovykh navchalnykh zakladiv ta shliahy ih korektsii [Structure of motivation to learn English for cadets of higher military educational institutions and ways of its correction]. Visnyk Lvivskogo universytetu, seria mizhnarodni vidnosyny, 31, S. 350–359. [in Ukrainian]
6. Kalynyuk N., Lemesko O. (2022). Rozvytok navchalnoyi motyvatsiiv kursantiv do vyvchennia inozemnoyi movy [Development of the cadet's educational motivation to foreign language studying]. Zbirnyk naukovykh prats Natsionalnoyi akademii Derzhavnoyi pryrodonoivnyy sluzhby Ukrainy. Seriya: pedahohichni nauky, 28(1), s.74–89. [in Ukrainian]
7. Kolmykova O. (2021). Motyvatsiia yak zaporuka uspikhu u vyvchenni anhliys'koyi movy za profesiynym spryamuvannam [Motivation as a key to success in learning English in the professional direction]. Aktual'ni pytannia humanitarnykh nauk. Vyp 36, tom 2, 2021. [in Ukrainian]
8. Kotkovets' A. (2013). Intehrovanyy pidkhdid do navchannia anhliys'koyi movy kursantiv viys'kovykh vuziv [An integrated approach to teaching English to military cadets]. Naukovo-praktychna konferentsiia "Novitni osvritni tekhnolohiyi". URL: <http://confesp.fl.kpi.ua/ru/node/1159>. [in Ukrainian]
9. Nechiporuk N., Suprunchuk Yu. (2017). Motyvatsiia yak osnova formuvannia profesiinoi movnoi kompetentsii maibutnih rozvidnykiv ZSU [Motivation as a basis for forming of professional language proficiency for future intelligence officers of the Armed Forces of Ukraine]. Visnyk Zhitomurskogo derzhavnogo instytutu, Pedagogichni nauky 3, S. 116 – 120. [in Ukrainian]
10. Shvechkova Y. (2021). Shlyakhy pidvyshchennia vnutrishn'oyi motyvatsiiv kursantiv nefilolohichnykh spetsial'nostey. [Ways of increasing the English learning intrinsic motivation of non-philological specialties cadets]. Aktual'ni pytannia humanitarnykh nauk. Vyp 36, tom 3, 2021. S. 181–184. [in Ukrainian]
11. Shcherba, O., Zhelisko B. (2013). Intensivnyi metod vyvchennia inozemnoi movy u vyshcheyh viiskovykh navchalnykh zakladah Ukrainy: mif chu realnist Intensive method of learning a foreign language in higher military educational institutions of Ukraine: myth or reality? Naukovi zapysky Natsionalnogo universitetu "Ostrozka akademiia", seria "Filologichna", 60. S. 326–328 [in Ukrainian]
12. Shchoholeva, N. (2021). Shlyakhy pidvyshchennia motyvatsiiv kursantiv nefilolohichnykh fakul'tetiv do vyvchennia inozemnykh mov [Ways to increase the motivation of cadets of non-philological faculties to study foreign languages]. Molodyy vchenyy, № 6 (94), s. 184–187. <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2021-6-94-36>. [in Ukrainian]
13. Joint Analysis Handbook. NATO Joint Analysis and Lessons Learned Centre. 4th Edition. February 2016.
14. Коротун О. (2014). Лінгводидактичне середовище як фактор ефективного засвоєння української мови іноземними студентами. Проблеми підготовки сучасного вчителя, 2014. № 9 (Ч. 2). S. 306–313. [in Ukrainian]
15. Nakonechna L. (2021). Movne seredovysheche yak problema naukovooho doslidzhennia u konteksti pidhotovky maybutnikh uchyteliv do profesiynoyi diyalnosti [Language environment as a problem of scientific research in the context of teaching a future teacher to professional activity]. Naukovyy visnyk Uzhhorodskoho universytetu. Seriya: "pedahohika. Sotsialna robota". 2021. Vypusk 1 (48). S.289–292. [in Ukrainian]

Pashchuk Y., Havryshkiv O. Evaluation of motivation of military cadets in learning foreign languages

In the enduring large-scale war, which was launched by Russia against Ukraine, the need to improve the language training for cadets of the professional military education institutions in the Armed Forces of Ukraine was not reduced, but on the contrary is increased. A high level of foreign languages proficiency of future Ukrainian officers is very important to ensure Ukraine's national security objectives realizing integration of our country in European Union and achieving interoperability with the military forces of NATO member countries. Today, Ukrainian troops (forces) are already implementing the appropriate NATO approaches and standards on the battlefield during the current Russo-Ukrainian war. Now the Armed Forces of Ukraine perform the large-scale transferring from the Soviet and post-Soviet armaments to modern weapons and military equipment used in the NATO states. Part of the Ukrainian military personnel undergoes intensive military training abroad in the NATO member countries and their partners.

In practice, there are still serious contradictions between the required level of foreign language proficiency for future officers (level 2 according to STANAG 6001) and insufficient foreign language skills for a significant number of graduates of the Ukrainian professional military education institutions. One of the key problems for the high-quality and timely performance of the target tasks in language training for the Ukrainian cadets is insufficient level of motivation of future officers in learning foreign languages.

Based on the results of the conducted survey among the cadets of several Ukrainian higher military educational institutions, the article focuses on the analysis of their motivation in studying foreign languages. Using the best practices of cadets' language training in Ukraine and other countries, this paper proposes some approaches for further improvement of the language training of the Ukrainian cadets based on increasing their motivation in mastering foreign languages.

Key words: cadet, professional military education institution, language training, English language, motivation, the Armed Forces of Ukraine.